WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 10 listopada 2017 r.

WPS-IV.862.1.12.2017.RJ

Pani
Danuta Świetlik
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy
w Piasecznie
ul. Szkolna 20
05-500 Piaseczno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 10 ust. 1 oraz art. 111 i 112 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r., poz. 1065 z późn. zm.), kontrolerzy: Radosław Jałocha – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu kontrolującego oraz Jacek Szczerba – starszy inspektor wojewódzki, przeprowadzili w dniu 11 sierpnia 2017 r. kontrolę problemową w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piasecznie, ul. Szkolna 20, 05-500 Piaseczno. Przedmiot kontroli obejmował zbadanie prawidłowości wydawania decyzji w trybie art. 132, art. 145, art. 154 oraz art. 155 kodeksu postępowania administracyjnego. Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. Do kontroli wybrano następującą liczbę akt:

- akta spraw, w których zastosowane zostały przepisy art. 132 kpa – 1 akta (tj. całość dokumentacji),
- akta spraw, w których zastosowane zostały przepisy art. 145 kpa – 10 sztuk akt z ogólnej liczby 49 akt (co stanowi 20% całości dokumentacji),
- akta spraw, w których zastosowane zostały przepisy art. 154 kpa – 20 sztuk akt z ogólnej liczby 201 akt (co stanowi 10% całości dokumentacji).

W kontrolowanym okresie brak było spraw, w których zastosowane zostałyby przepisy art. 155 kpa.

Przeprowadzenie kontroli miało na celu zbadanie m.in.:

- prawidłowości zastosowania w poszczególnych sprawach trybów z art. 132, 145 i 154 kpa,

- zasadności stosowania ww. trybów (czy istniały podstawy do wydania decyzji administracyjnej na podstawie ww. przepisów kpa),
- prawidłowości kompletowania dokumentacji i gromadzenia dowodów,
- terminowości wydawania decyzji,
- zgodności wydawanych decyzji z obowiązującymi w danym zakresie przepisami prawa,
- podstaw do uwzględnienia żądań strony zawartych w odwołaniach i skorzystania przez organ z prawa do zmiany bądź uchylenia własnej decyzji w trybie autokontroli.

Zastosowanie art. 132 kpa

W okresie objętym kontrolą do Starosty Powiatu w Piasecznie wpłynęło ogółem 17 odwołań, z czego w 1 przypadku zastosowano tryb autokontroli z art. 132 kpa. Pozostałe odwołania przekazane zostały do Wojewody Mazowieckiego jako do organu II instancji.

W skontrolowanej sprawie wydana została w dniu 12.05.2016 r. przez Starostę Powiatu w Piasecznie decyzja orzekająca o uznaniu za osobę bezrobotną z dniem 12.05.2016 r. Osoba bezrobotna miała wyznaczoną obowiązkową wizytę w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piasecznie na dzień 04.07.2016 r. Następnie osoba ta nie stawiła się w Urzędzie Pracy i w terminie do 7 dni od dnia wizyty nie poinformowała o uzasadnionej przyczynie niestawiennictwa. W związku z powyższym, Starosta Powiatu w Piasecznie decyzją z dnia 21.07.2016 r. orzekł o utracie statusu bezrobotnego z dniem 04.07.2016 r. Decyzja została wysłana do strony przesyłką pocztową za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, a doręczenie nastąpiło w dniu 02.08.2016 r. Od powyższej decyzji zostało złożone odwołanie w dniu 25.07.2016 r., a więc przed dniem doręczenia decyzji stanowiącej przedmiot odwołania, tj. przed dniem wejścia decyzji do obrotu prawnego. W takim przypadku organ wyższej instancji stwierdza niedopuszczalność odwołania. Pomimo tego, Starosta Powiatu w Piasecznie uwzględnił żądanie strony zawarte w odwołaniu i uchylił decyzję własną, przywracając status osoby bezrobotnej z dniem 04.07.2016 r. W zaistniałej sytuacji brak było możliwości zastosowania przepisów art. 132 kpa.

Zastosowanie art. 145 kpa

Starosta Powiatu w Piasecznie w skontrolowanych sprawach stosował przepisy art. 145 kodeksu postępowania administracyjnego, dotyczące wznowienia postępowania, w sposób nieprawidłowy. W większości przypadków postępowanie wznawiane było w sytuacji, gdy osoba bezrobotna, która utraciła status bezrobotnego oraz prawo do zasiłku dla bezrobotnych, pobrała nienależnie powyższe świadczenie. Starosta Powiatu w Piasecznie w takich przypadkach, zamiast wszczynać postępowanie w sprawie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, wydawał

najpierw postanowienie o wznowieniu postępowania z urzędu w sprawie słuszności wypłaconego świadczenia z Funduszu Pracy, z podaniem w podstawie prawnej przepisów art. 123, art. 145 § 1 pkt. 5 oraz art. 149 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego. Następnie organ wydawał decyzje na podstawie art. 104 kpa oraz art. 76 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, orzekając o obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia. W tym miejscu zaznaczyć należy, iż w skontrolowanych sprawach brak było podstaw do zastosowania przepisów art. 145 kpa. Nie zaistniały bowiem żadne z przesłanek wznowienia postępowania, ściśle określonych przepisami art. 145 § 1 kpa. Ponadto po wydaniu postanowienia o wznowieniu postępowania, następnie podstawą do wydania decyzji są przepisy art. 151 kpa.

W jednej ze spraw osoba, która wcześniej posiadała status bezrobotnego oraz prawo do zasiłku po okresie 180 dni nieprzysługiwania zasiłku z uwagi na rozwiązanie stosunku pracy z winy pracownika, złożyła do Urzędu kopię wyroku Sądu Pracy, dotyczącego nieuzasadnionego rozwiązania umowy o pracę oraz kopię sprostowanego przez pracodawcę świadectwa pracy. Starosta Powiatu w Piasecznie wznowił postępowanie ws. uprawnień do zasiłku dla bezrobotnych od dnia zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piasecznie, a następnie decyzją z dnia 25.01.2016 r., wydaną na podstawie art. 151 § 1 pkt. 1 kpa w związku z art. 71 ust. 2 pkt. 6 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, orzekł o odmowie uchylenia decyzji orzekającej o uznaniu za osobę bezrobotną z dniem 10.06.2013 r. i odmowie przyznania prawa do zasiłku od dnia 10.06.2013 r. W uzasadnieniu decyzji Starosta Powiatu w Piasecznie wskazał, iż załączone do pisma dokumenty uznane zostały za nowe okoliczności faktyczne w sprawie, jednakże w wyniku wznowienia postępowania zasiłek może być przyznany jedynie w okresie posiadania statusu osoby bezrobotnej od dnia złożenia wniosku. Wskazać należy, iż w niniejszej sprawie zachodziły przesłanki do przyznania osobie bezrobotnej prawa do zasiłku i wypłaty ww. świadczenia, w związku ze sprostowaniem świadectwa pracy. Ponadto zmiana trybu rozwiązania stosunku pracy nie stanowiła podstawy do wznowienia postępowania, gdyż nie można było uznać takiej zmiany za okoliczność, która istniałaby w dniu wydania decyzji, której sprawa dotyczy.

Zastosowanie art. 154 kpa

Na podstawie art. 154 kpa wydanych zostało łącznie 201 decyzji w 2016 r. Najczęściej organ stosował tryb z art. 154 kpa w przypadku zbiegu tytułów ubezpieczenia oraz wówczas, gdy przyczyna niestawiennictwa została uznana za uzasadnioną. Czynności kontrolne wykazały w tym zakresie następujące nieprawidłowości:

a) Wydawano decyzje na podstawie przepisów art. 154 kpa w sytuacji, gdy powinny zostać zastosowane przepisy art. 78 ust. 4 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zgodnie z którymi w przypadku przyznania bezrobotnemu prawa do emerytury, świadczenia przedemerytalnego, renty z tytułu niezdolności do pracy renty szkoleniowej, renty socjalnej, zasiłku macierzyńskiego, zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę na okres, w którym był bezrobotny, pozbawienie statusu bezrobotnego i prawa do zasiłku następuje za okres, za który przyznano jedno z ww. świadczeń. Tego typu błędy były popełniane w sytuacji, gdy osobie bezrobotnej przyznane zostało wstecznie świadczenie z ZUS na okres, w którym osoba ta posiadała status bezrobotnego.

b) Decyzje wydane w trybie z art. 154 kpa orzekały jedynie o uchyleniu zmienianych decyzji, bez merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

c) Przepisy art. 154 kpa stosowane były w przypadku decyzji, na mocy których strona nabyła określone prawa, pomimo iż zgodnie z regulacjami zawartymi w kodeksie postępowania administracyjnego, tryb z art. 154 można stosować w przypadku decyzji ostatecznych, na mocy których strona nie nabyła praw.

d) Strony nie były zawiadamiane o wszczęciu postępowania.

e) Organ stosował przepisy art. 154 kpa w sytuacji, gdy w danej sprawie wyszły na jaw nowe okoliczności faktyczne nieznane w dniu wydania decyzji, a w związku z tym zachodziły przesłanki do wznowienia postępowania na podstawie art. 145 kpa.

f) W jednej ze spraw do Starosty Powiatu w Piasecznie wpłynęło odwołanie od decyzji orzekającej o utracie statusu osoby bezrobotnej z dniem 23.05.2016 r. w związku z niestawiennictwem, wraz z załączonym zaświadczeniem lekarskim. W dniu 17.06.2016 r. Starosta Powiatu w Piasecznie wydał decyzję na podstawie art. 154 kpa, orzekającą o uchyleniu decyzji pozbawiającej statusu osoby bezrobotnej. W trakcie trwania czynności kontrolnych, dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Piasecznie złożył wyjaśnienia w powyższej sprawie, z których wynika, że strona postępowania, po zgłoszeniu się do Urzędu, przedstawiła swoją trudną sytuację rodzinną oraz zdrowotną swojego syna, a po rozmowie z dyrekcją Urzędu zdecydowała się zrezygnować z odwołania. Jednakże nie zostało przyjęte żadne oświadczenie na tą okoliczność, w związku z czym w aktach sprawy brak jest informacji o rezygnacji z odwołania. Zaznaczyć jednak w tym miejscy należy, iż brak było podstaw do przywrócenia statusu osoby bezrobotnej, z uwagi na niezachowanie przez bezrobotnego terminu 7 dni na poinformowanie o uzasadnionej przyczynie niestawiennictwa.

g) Organ stosował przepisy art. 154 kpa w sytuacji, gdy zachodziły przesłanki do wydania decyzji w trybie z art. 155 kpa. W jednej ze spraw Starosta Powiatu w Piasecznie decyzją z dnia 25.07.2016 r. przyznał prawo do stypendium w okresie odbywania szkolenia od dnia 21.07.2016 r. do dnia 24.08.2016 r. Następnie nastąpiła zmiana terminu szkolenia. W związku z powyższym wydana została decyzja orzekająca o uchyleniu decyzji z dnia 27.07.2016 r. i o przyznaniu prawa do stypendium na okres od dnia 25.07.2016 r. do dnia 24.08.2016 r. W związku z tym, iż uchylona decyzja przyznawała stronie określone prawa, zasadnym w tym przypadku było zastosowanie przepisów art. 155 kpa, po uprzednim wyrażeniu przez stronę pisemnej zgody.

Przedstawiając powyższe ustalenia, zobowiązuję Panią Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Piasecznie do podjęcia następujących działań:

1. **Stosować tryb autokontroli z art. 132 kpa jedynie w przypadkach, w których odwołania wniesione przez stronę zasługują w całości na uwzględnienie i istnieją przesłanki do zmiany lub uchylenia zaskarżonych decyzji, przywiązując szczególną wagę do 7 dniowego terminu na usprawiedliwienie niestawiennictwa. Brak jest możliwości zastosowania trybu z art. 132 kpa, jeżeli odwołanie zostało złożone przed wejściem decyzji do obrotu prawnego.**
2. **Tryb wznowienia postępowania stosować jedynie wówczas, gdy w danej sprawie zachodzi jedna z przesłanek, wskazanych w art. 145 kodeksu postępowania administracyjnego. W takich przypadkach nie należy powoływać się na przepisy art. 154 kpa.**
3. **Gdy w danej sprawie zachodzą okoliczności wskazane w art. 78 ust. 4 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, należy stosować ww. przepisy dotyczące pozbawienia statusu osoby bezrobotnej oraz prawa do zasiłku za okres pobierania danego świadczenia.**
4. **Stosować przepisy art. 154 kpa jedynie w przypadkach decyzji, na mocy których strona nie nabyła żadnych praw, przy uprzednim zawiadomieniu strony o wszczęciu postępowania. Ponadto w sentencji decyzji uchylających, należy zawierać również orzeczenie co do istoty sprawy.**

Zgodnie z art. 113 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, jednostka kontrolowana może w terminie 14 dni od dnia otrzymania

zaleceń, uwag i wniosków, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie. W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń, jednostka kontrolowana w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie o realizacji zaleceń. Jeśli zaś zastrzeżenia zostaną uznane, jednostka kontrolowana w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie o sposobie realizacji zaleceń z uwzględnieniem zmian wynikających z zastrzeżeń.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Wioletta Kucharska

Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:
1. Adresat;
2. Starosta Powiatu w Piasecznie.